

Tegelijkertijd verstaan ze de kunst om de climaxen te doseren en elkaar ruimte te laten in de respectievelijke solo's. Het lijkt vaak op een concerto voor zes. Zeker ook voor pianist Hans Ryckelynck die de klaterende virtuozie passages ook subtiliteit meegeeft. In andere stukken primeert de elegantie, zoals een meeslepende *Danse Lente* voor fluit en piano. In het *Concerto* brandt opnieuw een heftiger muzikaal vuur los. Een portret die inventiviteit van Joseph Jongen alle eer aandoet.

Véronique Rubens

Bach & Ysaÿe, vol. 1

Antje Weithaas, viool

Avi 8553320

Over deze nieuwe plaat van violiste Antje Weithaas geraak ik maar niet uitgepraat, dus zal ik het, beducht om te zeuren of te drammen, kort houden. Weithaas was vorig seizoen in residentie in deSingel. Daarvan maakte een lecture-recital over Bachs beroemde *Chaconne* (uit de solopartita in re klein) deel uit, en ook het grote solorecital iets later was rond die *Tweede Partita* opgebouwd. Naast ander solowerk van Bach stond toen Ysaÿe op het programma, een vaak gemaakte combinatie – heel veel vioolsolorepertoire dat voor commerciële opname in aanmerking komt is er niet, en Ysaÿe's zes sonates zijn verregaand door Bachs drie partita's en drie sonates geïnspireerd. Na Weithaas' indrukwekkende doortocht was mijn wens – behalve dat ze snel zou terugkomen – dat ze die fabelachtige lezingen zou uitbrengen. Dat is ondertussen gebeurd. Het eerste volume, met de *Sonate in g* en de *Partita in d* van Bach, en de eerste twee sonates van Ysaÿe, verscheen bij Avi, naar mijn mening op dit moment het meest belangwekkende label voor kamer- en ander klein werk. Technische en epische soevereiniteit, stilistisch inzicht, onophoudelijke creativiteit in de details, een luxueus zicht op de grote, architecturale boog over de stukken... Weithaas heeft ons van een nieuwe referentie voor deze werken voorzien, die denklijk nog lang zal meegaan. Ga haar kopen in vijfvoud en schenk haar gul.

Rudy Tambuyser

Franz Schubert: Winterreise

Matthias Goerne, bariton; Christoph Eschenbach, piano

Harmonia Mundi HMC 902107

Deze cd is het slotstuk van de Schubert-editie die Matthias Goerne in 9 volumes voor Harmonia Mundi heeft opgenomen. Het is tegelijk een subliem culminatiepunt van de liedkunst van de bariton. Eerdere volumes (4, 5 en 6) werden reeds in STAALKAART (# 3, # 10 en # 16) met lof gerecenseerd. De persoonlijke klank van zijn stem is niet altijd even fraai, maar des te expressiever en daar komt het Goerne op aan. Esthetiek is niet zijn streefdoel, wel tekstgetrouwheid en vooral het evoceren van de innerlijke inhoud. Het wisselen van hoog naar laag register getuigt niet van perfecte souplesse maar dient de intensiteit. Het lichte vibrato wijst vooruit op de hardheid en het ijzige van de bange tocht, de reis naar de hallucinante confrontatie met de eeuwigheid. Zelden klonk "Eis" zo ijzig, "Tränen" als wenen. Goerne neemt het 'langzaam' dat Schubert vraagt in *Frühlingstraum* ongelooflijk mooi. Zinvol is de korte pauze na *Einsamkeit* als einde van het eerst deel: een triest slot van de eenzame. Elk lied is een aangrijpend drama. Met *Der Leiermann* eindigt de tocht om bij te wenen.

Het meest wonderlijke van de opname is de ideale symbiose met de pianist. Eschenbach volgt de 'Wanderung' van de door het winterlandschap zwerfende ik-verteller letterlijk op de voet. Waar Goerne in de drie laatste liederen – geveld door vermoeidheid – het tempo vertraagt, volgt Eschenbach ook tot bijna onhoorbare stilte. Wat een duo! Een aangrijpende en visionaire vertolking van de meest grandioze liedcyclus van het repertoire.

Lucrèce Maeckelbergh

Johann Sebastian Bach: Goldbergvariaties

Philippe Thuriot, accordeon

Warner, presented by Klara

Lang geleden liep de intussen legendarisch geworden samenwerking van Gustav Leonhardt en Nikolaus Harnoncourt – voor de eerste integrale van Bachs cantates – bijna mis, nog voor ze goed en wel ontstond. Harnoncourt vroeg Leonhardt om hulp bij een arrangement van *Die Kunst der Fuge* voor zijn groep. Die weigerde: *Die Kunst der Fuge* was voor klavier, als het al geen klavecimbel was, en daarmee uit. Wat de grote Leonhardt zou gevonden hebben van de *Goldbergvariaties* op accordeon, lijkt duidelijk. Dit is dan ook geen plaat voor wie zijn instrumentaal purisme deelt.

En toch. Ik maak me sterk dat Bach zelf met dit huzarenstuk van Philippe Thuriot zeer blij zou zijn geweest. Niet zozeer omdat hij een organist was en het accordeon wel eens 'the poor man's organ' wordt genoemd. Niet in de eerste plaats omdat Bach zelf thuis zowat alles op het nu vergeten klavichord speelde – het ging hem, anders dan Bart Peeters, nu eenmaal meer om wat het was dan om wat je ermee deed. Maar wel omdat in deze lezing de polyfonie zo natuurlijk en evident beluisterbaar is. Dat ligt in de eerste plaats aan de even consequente als slimme en smaakvolle registraties die Thuriot voor zijn arrangement heeft gekozen. Overigens was het arrangeren niet meer dan registreren, want Thuriot heeft de noten bewaard zoals ze zijn. Uiteraard moet je het tenslotte gespeeld krijgen, en dat kan deze prachtmuzikant verbluffend sterk. Kort en goed: ik heb een aanzienlijk deel van mijn leven met de *Goldbergvariaties* doorgebracht, maar bij deze lezing kan ik weinig meer doen dan nederig en dankbaar zijn. Dit soort combinatie van muzikaal verstand én buikgevoel én ambachtelijk gehalte, aangewend in een van de beste stukken ooit geschreven, dat is een geschenk.

Rudy Tambuyser